

Omnes dicant domino, viam mandatorum tuorum cucurri, quum dilaxasti cor meum. Quis potest enim mandatum sine caritate perficere, & quis potest legem absque cordis dilatactione complere. Nemo absque te domine potest hoc, sed neque bonum cogitare. Tuum est domine gratificare, tuum est iustificare & glorificare. Quem enim prædestinasti in te, vocasti per te, & ei tribuisti caritatem, donum utique gratiæ tuæ datum diuinitus ad merendum, sine quo nullus potest mereri, nec in bonum proficere, nec ad gloriam peruenire. Propterea cui plus donatum est, amplius proficit in exercitio virtutis, perfectius operatur, & ardentius diligit, quo dilectior, & eo amplius currit alacriter viam mandatorum, quo liberalius dilatatum est caritate cor ipsius. Impossibile nanque est attingere virtutum summam abque hac virtutum genitrice caritate, quæ cum omnibus saluandis sit necessaria, præcipue tamen prædentibus quibus dominicarum ouium cura commissa est, ut subiectorum profectum, non sua quarant comoda. Quicumque enim in eo quod præpositus est gaudet, honorem suum querit, & comoda sua solum querit, se pascit, non oues. Quapropter discant, qui præfunt, subditorum patres se esse, non dominos, studere magis amari quam timeri, & si seueritate interdum opus sit, paternam sit, non tyrannicam. Matres sunt fouendo, patres corripiendo, suspendant verbera, & producant verba, pectora lacte pinguecant, non typo superbie turgant. Caritas enim non inflatur, non est ambitiosa, non querit, quæ sua sunt, & quum præest subiectorum bonum suo præponit, capiens formam ab ipso caritatis magistro, qui ait. Nõ veni ministrari, sed ministrare, & animam dare in redemptione pro multis. Hunc qui præest, imitetur tradens seipsum pro grege, sed & qui subest, ipsum sequatur, qui venit non ut suam, sed ut patris faceret voluntatem. Quod totum perficit caritas implens legem, quæ & prædentibus & subditis mandatum tribuit per quod ad perfectionem trãseant. Sic enim eam diffinit Apostolus. Caritas est finis præcepti de corde puro & conscientia bona, & fide non ficta. Er sumitur finis pro consummatione, quia caritas est consummatio siue perfectio omnis præcepti. Dicitur etiã de corde puro, id est de intellectu puro, quia quanto quis magis intelligit, magis diligit, nisi alio qui impediatur. De conscientia bona, id est spe, quia qui puram habet conscientiam, seure sperat. De fide non ficta, id est non simulata nec fragili, sed inter aduersa forti. Est quoque caritas dilectio, qua diligitur deus propter se, & proximus propter deum & in deo. Vel Caritas est vita copulans amatum cum amato. Item. Caritas est virtus, qua videre deum & perfriui desideramus. siue. Caritas est virtus, quæ animi nostri rectissima affectio est. Hæ quatuor diffinitiones sunt quantum ad actum caritatis, de qua pro eius excellentia non est perfunctorie tractandũ, sed distincte, ut elucecat magnificentia eius. De ea dicit Ioan. Deus caritas est. Et Paulus. Caritas nunquam excidit.

Quod ad salutem sit caritas necessaria propter ipsius effectus.

Iteu qui videre vult, necessariũ ei est, ut illustretur lumine, ita qui saluari desiderat, eum oportet habere caritatem. Nam caritas est bonorum principium, quia

est à Deo, & quia mouet ad illud. Caritas enim operatur magna, si est, si autem non operatur, caritas nõ est. Caritas est bonorum medium, quia secundum deum, & quia opera informat. Est nanque actio reatitudinis deulos semper habes ad deum, glutinum animarum, societas fidelium ocio non frigida, actio ne non ficta, non fugax, non audax, non præcepta. Caritas est etiam bonorum finis, quia propter deum, & quia opera dirigit, & ad debitum finem perducit. Quomodo autem caritas dicatur finis, sciendum est, quod triplex est finis, scilicet consumptionis, consummationis & terminationis. Primo modo caritas est finis peccatorum, quia ea consumit, secundo modo est finis præceptorum: quia ea perficit, tertio modo tam vita æterna, quam ipse deus est finis nostri laboris, sed vita æterna est finis, quo quiescit, sed deus est terminus, in quo quiescit.

Quanto caritas virtutibus commendabilior sit

Aetris virtutibus commendabilior est caritas; quæ ob suam dignitatem oleo comparatur inter liquida. Oleum enim superenatur aliis liquoribus, sic & caritas ceteris virtutibus. Si nanque abque caritate mat tyrium tulerimus, & substantiam nostram usque ad mendicitatem dederimus; huic operi non tam præmium quam pœna debetur, & perdidit magis tormẽta, quam in corona victoriz. Comparatur etiam auro inter metallã. Nam opera de genere bonorum plum bea nulliusque valoris sunt sine caritate. Non enim numerositas operum: nõ diturnitas temporum: sed aurea caritas auget meritum. Omne quod patet, & quod later in diuinis codicibus, tenet; qui caritatem seruat in moribus, id qua dicitur in Apocalypsi: Suedo tibi emere à me aurum ignitum probatum, ut loceps fias. Propter ipsum quoque excellentiam comparatur caritas igni: de quo dominus: Ignem veni mittere in terram, & quid volo, nisi ut ardeat. Meritõque igni comparatur, quia sicut ignis imperiose ferrum quatuor ignem efficit: ita charitas ignitam reddit animam quam possidet. Mens enim quam semel affecterit caritas: sui iuris esse non potest. Mecuit quod nescit: dolere quod non oportet: sollicitatur plus quam voluerit, compatitur nolens, miseretur inuita.

Ignis quoque nunquam est ociosus: sic nec caritas. Amor enim Dei nunquam ociosus est: operatur magna, si est, si autem operari renuit: amor non est. Splẽdorem adducit ignis, quod facit caritas. Non enim elarescet anima in fulgore æternæ pulchritudinis: si non arserit in officina caritatis. Ignis in puluerem redigit: illud idem agit caritas. Loquitur ait Abraham ad dominum meum: quum sim pulvis & cinis. Ignis tedit sursum: similiter & caritas. Cupio dissolui, & esse cum Christo, dicit Paulus, qui plenus erat caritate. Hoc enim habet sancta, & impatiens caritas, ut quem desiderat, semper videre, & inuenire se credat. Ignorat siquidem aliunde, quam de dilecto cogitare: adeo in cælum fertur: ubi suũ cognoscit esse amorem. Ignis consumit; sic & caritas. Tanto nanque igne peccati rubigo consumitur: quanto peccatoris cor caritatis igne concrematur. Ipsa marri comparatur: cuius affectio inter officia & affectus est efficacior. Sic caritas omnium virtutum mater est. O bona mater caritas, quæ siue foueat infirmos, siue exerceat proue-

Apoc.

Luc. 11.

Gen. 18.

Phil. 1.

1. Cor. 13.